

Täysistunto

Keskiviikko 26.5.2021 klo 14.00—19.29

12. Hallituksen esitys eduskunnalle avoimen datan direktiivin täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 74/2021 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Anu Vehviläinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 12. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Keskustelu, ministeri Paatero, olkaa hyvä.

Keskustelu

18.33 **Kuntaministeri Sirpa Paatero** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Keskustelussa oleva hallituksen esitys koskee niin kutsuttua avoimen datan direktiivin kansallista täytäntöönpanoa. Tarkoituksena on panna täytäntöön avointa dataa ja julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäyttöä koskevan uudelleen laaditun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin vaatimukset siltä osin kuin voimassa oleva lainsäädäntö ei tällä hetkellä niitä täytä. Uudelleenlaadittu avoimen datan direktiivi korvaa aiemmin julkisen sektorin tietojen uudelleenkäytöstä annetun direktiivin elikkä niin kutsutun PSI-direktiivin. Voimassa oleva sääntely on määrittänyt yhteiset käytännöt tietojen uudelleenkäytölle ja tätä koskevien pyyntöjen käsittelyille sekä ylärajat perittäville maksuille. Uudelleen rakennettu direktiivi sisältää tarkennuksia toimintatapoihin sekä joiltakin osin täysin uusia kokonaisuuksia. Keskeisimpinä näistä ovat arvokkaiden tietoaaineistojen dynaamisen datan sääntely, tietovarastossa julkaistun tutkimusaineiston sääntely sekä julkisessa määräysvallassa olevien yritysten tiedon sääntely, kun kyse on yleishyödyllisistä palveluista tietyillä toimialoilla. Ehdotettava sääntely perustuu direktiivin asettamaan minimitasoon. Sääntelyllä ei olisi vaikutusta asiakirjojen julkisuuteen eikä yrityksiä tai tutkimustoimijoita velvoitettaisi luovuttamaan uusia tietoaaineistoja.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi julkisuuslakia ja tiedonhallintalakia. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi kaksi uutta lakia, jotka koskisivat tiettyjen julkisessa määräysvallassa olevien yritysten tietoja sekä julkisesti rahoitettuja tutkimusaineistoja. Esitys sisältää ehdotukset yleistasoiseksi säätelyksi niin kutsutuista arvokkaista tietoaaineistoista, joiden tulisi olla saatavilla rajapintojen avulla ja maksutta. Arvokkaiden tietoaaineistojen luettelo sekä tarkemmat säädökset niiden uudelleenkäytön järjestelyistä syntyisivät kuitenkin komission täytäntöönpanosäädöksiin. Säädöksiä ei ole ollut käytännön valmistelun aikana käytössämme, joten tarkkaa tietoa niiden antamisajankohdasta ei myöskään vielä ole. Arvokkaita tietoaaineistoja koskevilla velvollisuuksilla olisi mahdollisesti merkittäviä vaiku-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 65/2021 vp

tuksia tietyille viranomaistoimijoille. Näitä vaikutuksia ei kuitenkaan ole valmistelun aikana vielä kyetty arvioimaan. Arviointia on tehtävä erikseen, kun täytäntöönpanosäännökset ovat käytettävissä.

Avoimella datalla ja tiedon uudelleenkäytöllä voidaan yleisesti nähdä monia positiivisia vaikutuksia yhteiskunnassa. Esitetty säätely tukee käynnissä olevaa myönteistä kehitystä tiedon avaamiseksi. Sen itsenäistä merkitystä on kuitenkin vaikea arvioida etukäteen. Valmistelun kuluessa ei ole tunnistettu tietoaineistoja, joiden hyödyntämiseen säätelyllä olisi ilmeinen ja välitön vaikutus. Direktiivi on pantava täytäntöön viimeistään 17.7.21, ja siksi olemme tänään täällä eduskunnassa. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan.